

pomočjo slik. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi lev kačjega pastirja, da so videli kako izgledajo ličinke.

Dogodka se je udeležilo okoli 121 staršev in otrok, ki so lahko bolje spoznali kačje pastirje in ostale prebivalce gozdov. S seboj so lahko odnesli tudi Mini atlas kačjih pastirjev Mestne občine Maribor, ki smo ga 2018 izdali z Društvom študentov naravoslovja, s financiranjem Mestne občine Maribor.

(M. LIPOVEC)

MAVRIČNI JUNAKI NAŠE OBČINE – KAČJI PASTIRJI

Letos je v Mariboru potekal projekt Slovenskega odonatološkega društva z naslovom »Mavrični junaki naše občine – kačji pastirji«, ki ga je sofinancirala Mestna občina Maribor (MOM). Namen projekta je bil navdušiti ljudi nad temi zanimivimi žuželkami ter zbirati podatke o pojavljanju vrst na Radvanjskem potoku in tako dopolniti znanje o kačjih pastirjih Maribora. V okviru projekta je potekalo več aktivnosti.

V soboto 11-VI-2022 smo izvedli naravoslovni sprehod ob Radvanjskem potoku. Dogodek je potekal v sodelovanju z MOM, Iniciativo mestni zbor (IMZ), Društvom študentov naravoslovja (DŠN) in Slovenskim društvom za proučevanje in varstvo netopirjev (SDPVN). Ob 15h so obiskovalci spoznavali kačje pastirje in druge prebivalce naših potokov. Predstavili smo jim tudi pomen drevesne in grmovne obrežne vegetacije, saj smo lani ob del Radvanjskega potoka zasadili avtohtone lesne vrste. Preizkusili so se lahko v lovu na odrasle kačje pastirje, opazovali metodo vzorčenja vodnih nevretenčarjev in izvedeli zanimivosti iz sveta najdenih organizmov. Zvečer so člani SDPVN predstavili življenjske navade netopirjev, njihov pomen v naravi in demonstrirali metodo mreženja netopirjev. Dogodka se je udeležilo 31 ljudi.

Izvedli smo tudi popis kačjih pastirjev Radvanjskega potoka. Ta izvira v območju NATURA 2000 Pohorje, nato teče po ekološko pomembnem območju Razvanje in se v zavarovanem območju Betnava - park ob dvorcu izlize v Betnavski ribnik. Trikrat v letu, spomladi, poleti in jeseni smo popisovali tako odrasle kot ličinke in iskali leve. Odrasle žuželke smo določili na terenu, medtem ko smo ličinke in leve shranili in jih bomo določili s pomočjo stereolupe. Najzanimivejša, a ne nepričakovana, letošnja najdba je bil košičični škratec *Coenagrion ornatum*. Podatke bomo primerjali z lanskimi, pridobljenimi v okviru projekta »*Revitalizacija Radvanjskega potoka*«. Vendar pa smo lani kačje pastirje popisovali od avgusta dalje, zato bo primerjava omejena. Upamo, da bomo s popisi nadaljevali tudi naslednje leto. Med lanskim in letošnjim popisom je DRAVA vodnogospodarsko podjetje Ptuj d.o.o. na večinskem delu nižinskega dela potoka izvedlo vzdrževalna dela. Iz struge potoka so očistili substrat in rastlinje, na nekaterih delih je bila

deloma odstranjena tudi obrežna lesna vegetacija. Pred odvozom na deponijo so material, po nasvetu članov našega društva, za nekaj dni odložili na rob brežine, z namenom, da se prisotne živali lahko vrnejo v vodotok. Za namene popisa smo v projektu nakupili dve metuljnici in eno vodno mrežo ter preprosto stereolupo.

SLIKA 1. Na naravoslovnem sprehodu ob Radvanjskem potoku so udeleženci spoznavali tudi kačje pastirje (Foto: M. Lipovec).

V soboto 1-X-2022 smo tradicionalno sodelovali na dogodku »Vse živo v Stražunu«. Pri izvedbi smo sodelovali z SDPVN, Društvom za opazovanje in proučevanje ptic slovenije (DOPPS), DŠN, Vrtcem Tezno – Enota Mehurčki, Zavodom RS za varstvo narave, Območno enoto Maribor (ZRSVN OE MB) in MOM. Že tretje leto, so se obiskovalci sprehodili po krožni učni Poti netopirja

Boromirja v Stražunu, ki je varovan kot zavarovano območje in naravna vrednota. Na poti so bile postavljene postojanke, kjer so sodelujoče organizacije preko delavnic in iger predstavljale življenje v mestnem gozdu, ter metode raziskovanja različnih živali. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi razstavo fotografij živali. Na eni od postojank so člani našega društva predstavljali kačje pastirje. Dogodka se je udeležilo 121 ljudi. V okviru dogodka pa smo natisnili tudi majice.

V jeseni smo izvedli delavnico za določanje ličink in levov kačjih pastirjev. V sodelovanju z DŠN smo delavnico izvedli 10. oktobra 2022 na Fakulteti za naravoslovje in matematiko, udeležilo pa se jo je 7 ljudi, večinoma študentov. Nekaj jih je imelo z določanjem kačjih pastirjev že nekaj izkušenj, medtem ko so nekateri za lupo sedeli prvič. Po kratkem uvodu smo se razdelili v pare in se s pomočjo stereolup in različnih določevalnih ključev spoprijeli z determinacijo ličink in levov, predvsem ličink raznokrilih kačjih pastirjev (Anisoptera). Na dogodku smo ustvarjali tudi izdelke v obliki kačjih pastirjev iz materiala društva SOD. Po besedah udeležencev je bila delavnica zanimiva in bi se je z veseljem ponovno udeležili. Nekateri so celo izrazili željo, da bi bilo takih dogodkov več. Po napornem delu smo se zapeljali še na pizzo.

SLIKA 2. Z delavnice za določanje ličink in levov kačjih pastirjev na Fakulteti za naravoslovje in matematiko (Foto: N. Erbida).

V okviru projekta bo izšla tudi knjižica z naslovom »Kačji pastirji naših vrtov – Vr(s)tna mlaka«. Knjižica bo brezplačna in namenjena splošni javnosti s ciljem promoviranja vrtnih mlak z avtohtono floro in favno, s poudarkom na kačjih pastirjih. Skozi knjižico bralec spozna življenje in posebnosti kačjih pastirjev ter vrste, ki so na takih mlakah najpogostejše. Predstavljen je postopek ureditve vrtno mlake, od načrtovanja, gradnje, do saditve rastlin in vzdrževanja. Izpostavljene so prednosti vrtnih mlak brez rib in priporočila, kako postati kačjim pastirjem prijazen vrtnar. Na koncu je predstavljeno tudi društvo SOD in poziv k spremljanju kačjih pastirjev na domačih mlakah ter sporočanju podatkov društvu.

(N. ERBIDA)